

Svangerskap - Prenatal diagnostikk

D50923

Utgave:
1.01Gjelder fra:
14.10.2024

Side 1 av 2

Hensikt og omfang

- Sikre at gravide får tilbud om prenatal diagnostikk i tråd med Lov om humanmedisinsk bruk av bioteknologi (Bioteknologiloven).
- Skaffe informasjon om fosterets genetiske egenskaper.
- Påvise eller utelukke sykdom/utviklingsavvik hos fosteret.

Ansvar/målgruppe

- Leger og jordmødre

Bakgrunn

Fosterdiagnostikk kan gi informasjon om fosterets helse og genetiske egenskaper og omfatter ultralydundersøkelser, morkakeprøve eller fostervannsprøve.

Fosterdiagnostikk omfatter ofte en kombinasjon av ulike undersøkelser, for eksempel ultralydundersøkelse og NIPT eller ultralydundersøkelse og morkakeprøve.

Alle gravide har tilbud om tidlig ultralyd fra den offentlige helsetjenesten etter den nye bioteknologiloven fra 2020.

Alle gravide skal få tilbud om tidlig ultralydundersøkelse i uke 11 til 14. Tilbudet er etablert i alle helseregioner og gis gjennom den offentlige helsetjenesten. Tilbudet er gratis. De fleste vil få tilbudet ved sitt lokalsykehus. Den gravide får mer informasjon om sitt lokale tilbud når hun er på den første svangerskapskonsultasjonen. Før kvinnen møter til tidlig ultralyd i uke 11-14, skal hun se film om fosterdiagnostikk utgitt av Oslo universitetssykehus: [Fosterdiagnostikk - YouTube](#). Alle som skal ha tidlig ultralyd må levere signert informert samtykke og må bekrefte at de har sett filmen om tidlig ultralyd og fosterdiagnostikk.

Handling

Ultralydundersøkelsen som skjer i uke 11-14 innebærer en gjennomgang av foster og livmor for å få informasjon om:

- Fosterets alder og termin
- Antall fostre
- Morkakens plassering
- Fosterets utvikling og anatomi
- NIPT (non invasiv prenatal test)

Gravide som er 35 år eller eldre ved termin får også tilbud om en blodprøve for å undersøke om fosteret kan ha en ekstra kopi av bestemte kromosomer. Dette gjelder også gravide med spesiell indikasjon. Dette kalles NIPT (non invasiv prenatal test). NIPT blir brukt for å undersøke om et foster har økt sannsynlighet for bestemte kromosomforandringer: Trisomi 13, 18 eller 21. Hvis NIPT viser økt sannsynlighet for trisomi, anbefales det å gjøre videre diagnostikk (morkake- eller fostervannsprøve) før man kan

Utgave: 1.01	Svangerskap - Prenatal diagnostikk	D50923 Side 2 av 2
-----------------	---	-----------------------

være helt sikker. Tilbudet er gratis. Blodprøven til NIPT blir vanligvis tatt i forbindelse med ultralydundersøkelsen i uke 11 til 14. Prøven kan tas ved lokalsykehus. Det er ikke tillatt å ta blodprøve til NIPT før uke 10+0 i svangerskapet.

Gravide som er under 35 år ved termin kan be om NIPT ved en godkjent privat virksomhet, og må betale for undersøkelsen.

Følg kapittel [Prenatal diagnostikk](#) i Veileder i fødselshjelp for ytterligere informasjon om prenatal diagnostikk.

Referanser

[SI/17.24-42](#)

[Fødselshjelp - Veileder](#)

Eksterne referanser

1. Oslo universitetssykehus. Fosterdiagnostikk [Video]. YouTube [oppdatert 25. aug 2021; hentet 16. des 2023]. Tilgjengelig fra: <https://www.youtube.com/watch?v=40yOs3FaT7I>
2. Helsedirektoratet. Fosterdiagnostikk [Internett]. Oslo: Direktoratet for e-helse [oppdatert 25. okt 2022; hentet 16. des 2023]. Tilgjengelig fra: <https://www.helsenorge.no/undersokelse-og-behandling/fosterdiagnostikk/>
3. Birgitte Heiberg Kahrs BH, Haugen G, Sande R. Prenatal diagnostikk [Internett]. Norsk gynekologisk forening [oppdatert 17. feb 2020; hentet 16. des 2023]. Tilgjengelig fra: <https://www.legeforeningen.no/foreningsledd/fagmed/norsk-gynekologisk-forening/veiledere/veileder-i-fodselshjelp/prenatal-diagnostikk/>